

ASIRLARDIR KUTLANAN RENKLİ BULUŞMA:

Hıdırellez

Türkiye ile Makedonya'nın ortak çalışması sonucu 2017 yılında "UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri"ne kaydettirilen Hıdırellez, etkileyici hikayesi ve gelenekleriyle dikkati çekiyor

NEYİ SİMGELİYOR?

Hıdırellez, tabiatın canlanmasını, toprağın bereketlenmesini, dertlerden kurtulmayı ve Hızır ile İlyas peygamberlerin buluşmasını simgeliyor

Hızır peygamberin karada darda kalan kişilere yardım ve kılavuzluk ettiği, aynı zamanda bolluk getirdiğine, İlyas peygamberin de suların koruyucusu olduğuna inanılıyor

HIDIRELLEZ KUTLAMALARI NASIL YAPILYOR?
Atesten atlama, dilek dileyip bir ağaca bez bağlama, gül ağacı altına isteklerini çizme, çeşitli çiçekleri kaynatarak içme, genç kızların kismet açmak için küpe, yüzük gibi eşyalarını bir gün çömlekte kilitli tutması gibi ritüeller yüz yıllardır nesilden nesile aktarılıyor
Hıdırellez nedeniyle ülkenin dört bir yanında ateşler yakılıyor, dilek tutularak bunun üzerinden atlanıyor

HIDIRELLEZ GECESİYLE İLGİLİ İNANİŞ NEDİR?
İnanca göre Hızır ile İlyas, her yıl 5 Mayıs'ı 6 Mayıs'a bağlayan gece bir gül ağacı altında buluşuyor
Halk inancına göre peygamber olan ve ölümsüzlüğe sahip Hızır ile İlyas, her yıl sadece bir kez buluşuyor
Onların ayaklarını bastığı her yerin yerdiği, temas ettikleri her şeyin bereketlendiği, şifa dağıttıkları kabul ediliyor

HANGİ KÜLTÜRLERDE BİLİNİYOR?
Hıdırellez, Anadolu, Orta Doğu, Irak, Suriye, Kırm, Azerbaycan ile Balkan ülkelerinde "bayram" olarak değerlendiriliyor
Hıdırellez, dünyanın farklı yerlerinde Ağrıce, Altı Mayıs, Aya Yorgi, Aziz George, Bahar Bayramı, Ederlez, Eğrice, Eğrilce, Hederlez, Hıdırellez, Hiderloz, Hızır ile İlyas, İderlez, İlk Yaz, Mantifer, Mar Curcos, Ruz-ı Hızır (Hızır Günü) isimleriyle de anılıyor

06.05.2022

Asırlardır kutlanan renkli buluşma: 'Hıdırellez'

Anadolu'da, dünyada darda kalanların yardımcısı olduğuna inanılan Hızır ile denizlerin hakimi olduğuna inanılan İlyas peygamberlerin yeryüzünde buluştuğu gün olarak düşünülen baharın habercisi "Hıdırellez", asırlardır nesilden nesile aktarılıyor.

den atlanması, mezar ziyareti, bolluk bereket duaları, dilek tutulması gibi pratikler İslamiyet öncesi uygulamaları yansıttığını anlattı.

"Kutlamalar özel seçilmiş mekanlarda yapılır"

Hıdırellez'in Türk dünyasındaki çeşitli bölgelerde farklı uygulamalarla kutlandığına dikkati çeken İnanet, şöyle konuştu:

"Hıdırellez gününde kutlamalar özel seçilmiş mekanlarda yapılır. Bu mekanlar genellikle yeşillik, ağaçlık, ormanlık ve su kenarlarıdır. Kutlamalar sırasında kurban kesilir. Sofralar kurulur, yumurta pişirilir. Güreş düzenlenir, mendil kapma, ip atlama, salıncak gibi çeşitli oyunlar oynanır. Kır gezisi yapılır, at yarışları yapılır. Maniler söylenir, salıncakta sallanılır. Çeşitli yarışlar düzenlenir. Elma, yoğurt yeme, kaşıkla yumurta taşıma yarışları yapılır. Kesilen kurbanlar fakirlere dağıtılır. Darginlar barıştırılır ayrıca Hıdırellez kutlamaları sırasında Türk mutfak kültürünün zenginlikleri de sergilenmektedir. Sofralarda Hıdırellez çorbası, keşkek, sütlaç, un helvası, kete, çörek, baklava, börek, kuzu çevirme, yumurta, peynir, gözleme, dolma, lokum, pide, mantı, güveç, tavuk dolması, hamsi buğulama, mıhlama, bandırma, kaymakçına, sütpite, gölle gibi yemekler yapılır. Sofraların bu denli zengin olması insanların bolluk ve bereket dileğiyle ilgilidir."

İnsanların bolluk, bereket gibi dilek ve isteklerini yansıtan Hıdırellez geleneğini işlevsel olarak sosyal dayanışmayı güçlendirdiğini belirten İnanet, "Hıdırellez Türk dünyasının, Orta Doğu ve Balkanların ortak değerlerinden birisidir. Bu geleneği korumak, yaşatmak ve zenginleştirmek çok önemlidir." ifadelerini kullandı. ■ AA

AA muhabirinin derlediği bilgilere göre, Türkiye ile Makedonya'nın ortak çalışması sonucu 2017 yılında "UNESCO Somut Olmayan Kültürel Miras Ulusal Envanteri"ne kaydettirilen Hıdırellez, etkileyici hikayesi ve gelenekleriyle dikkati çekiyor.

Her yıl 6 Mayıs'ta ülkenin dört bir yanında çeşitli etkinliklerle geleneksel bayram olarak kutlanan Hıdırellez için bu yıl ise dünyayı etkileyen yeni tip koronavirüs önlemleri kapsamında geniş katılımlı etkinlikler yapılamayacak.

Hıdırellez öncesindeki günün akşamı vatandaşlar ev, araba, çocuk gibi dileklerini bir kağıda çizerek gül ağacının dalına bağlıyor ya da bu ağacın dibine toprak üzerine yansıtıyor. Bereket getireceğine inanıldığı için gül ağacının dibine para da gömülüyor.

Hızır ve İlyas kelimelerinin birleştirilmesi sonunda ortaya çıkan "Hıdırellez", Anadolu, Kırm ve Azerbaycan ile Orta Doğu ve Balkan ülkelerinde "bayram" olarak kutlanıyor.

Halk inancına göre, peygamber olan Hızır ile İlyas, her yıl sadece bir kez buluşuyor. Hızır peygamberin karada darda kalan kişilere yardım ve kılavuzluk ettiği, aynı zamanda bolluk getirdiğine, İlyas peygamberin de suların koruyucusu olduğuna inanılıyor.

İnanışa göre, bolluk ve bereketi simgeleyen kişiler oldukları için onların ayaklarını bastığı her yerin yerdiği, temas ettikleri her şeyin bereketlendiği ve şifa dağıttıkları kabul ediliyor.

Hıdırellez, dünyanın

Hıdırellez nedir, ne zaman kutlanır?

Hıdırellez ya da Hıdırellez, Anadolu ve Balkanlar'da, Orta Asya ve Orta Doğu'da kışın bitiminin kutlandığı bayramlardan biri.

Türkiye'de Hıdırellez Bayramı 5 Mayıs'ı 6 Mayıs'a bağlayan gece kutlanır.

Hıdırellez, Ruz-ı Hızır (Hızır günü) olarak da adlandırılır.

6 Mayıs'tan başlayıp 7 Kasım'a kadar olan süre Hızır Günleri adıyla yaz mevsimini, 8 Kasım'dan 5 Mayıs'a kadar olan süre ise Kasım Günleri adıyla kış mevsimini oluşturur. Bu yüzden 5 Mayıs akşamı kış mevsiminin bitip sıcak yaz günlerinin başladığı anlamına gelmektedir.

Romanlar 5-6 Mayıs'ı Kakava Bayramı adıyla kutlar ve Edirne gibi illerde Kakava Şenlikleri düzenlenir.

Miladi (Gregoryen) takvime göre 6 Mayıs'a denk gelen Hıdırellez, eskiden kullanılan ve Rumi takvim olarak da bilinen Jülyen takvimine göre 23 Nisan günüdür.

UNESCO listesinde Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO) 2017'de

Hıdırellez'i 'İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydetti.

UNESCO belgesinde, 'Bahar Kutlaması' olarak tanımlanan 'Hıdırellez'in Eski Yugoslav Cumhuriyeti Makedonya ve Türkiye tarafından aday gösterildiği ve Türkiye'de bu bayramın "Hıdırellez, Hızır-İlyas, Ederlezi, Kakava, Haftamal, Eğrilce, Eğrice" adlarıyla kutlandığı belirtiliyor.

Belgede, "Hıdırellez" kelimesinin "Hızır" ve "İlyas" kelimelerinden türetildiği ve her yıl 6 Mayıs'ta yeryüzünde buluşan, toprağı ve suyu koruyan, insanlara yardım eden kutsal kişiler olduklarına inanılıyor.

Hıdırellez'in kökeni hakkında çeşitli fikirler ortaya atılmıştır. Bunlardan bazıları Hıdırellez'in Mezopotamya ile Anadolu kültürlerine ait olduğu; bazıları ise İslamiyet öncesi Orta Asya Türk kültür ve inançlarına ait olduğu yolundadır.

Kutlamalarda dilek dileme, ateş üstünden atlama yaygın uygulamalardır.

(Kaynak: BBC Türkçe)

Dilek tutmayı unutmayın!

Baharın gelişini temsil eden ve dini çok önemli bir anlamı bulunan Hıdırellez'de dilek dilendiğinde dileğin kabul olduğu düşünülür.

Hıdırellez'de gül ağacının altına dilek gömmek ya da gül ağacına dilek kağıdını asmak, Hıdırellez ateşinin üzerinden atlamak kadar ünlü bir gelenektir.

Hıdırellez'in en meşhur geleneklerinden biridir. Dilekler yazılarak gül ağacının altına gömülür ya da üzerine asılır. Ertesi gün üzerine çeşitli dilek, niyet yazılan kağıtlar, açık olarak ve yavaşça su'ya bırakılır. Kâğıtlar yazıları üste gelecek şekilde suya düşerse dileklerin kabul olacağına inanılır.

